

29 грудня 2023 р.

УКРАЇНА

Рік Закону "Про медіа" в Україні: прогрес, але потрібні зміни

Закон "Про медіа" відзначає свою першу річницю через 15 днів після голосування за початок переговорів про вступ України до Європейського Союзу (ЄС). Репортери без кордонів (RSF) вітають покращення, які приніс цей закон, але закликають до змін, щоб зміцнити свободу преси в країні.

Попри війну, Україна досягла прогресу в гармонізації свого медійного законодавства з європейським правом. Закон, підписаний президентом України Володимиром Зеленським [29 грудня 2022 року](#), набув чинності в [березні](#) 2023 року, як передумова [набуття статусу держави-члена](#) ЄС.

Закон запроваджує [краще регулювання](#), зокрема створення механізмів спільного регулювання між українським регулятором та медіа, а також кращу прозорість щодо власників медіа. Однак він все ще потребує змін стосовно незалежності регулятора.

"Україна розпочала тривалий процес на користь свободи преси, який ознаменувався ухваленням [десятирічних реформ](#) за останні десять років, спрямованих на створення прозорого, незалежного та плюралістичного медіапростору. Закон "Про медіа" є найсвіжішим прикладом. У час початку переговорів про членство в ЄС, RSF вітають прогрес України стосовно зміцнення та гармонізації її [медійного законодавства](#) з європейським правом. Але цей закон ще не досить досконалий, і однією з головних проблем залишається недостатня незалежність медіарегулятора. Його необхідно посилити якнайшвидше, щоби сприяти свободі преси".

Жанна Кавельс

Керівник відділу RSF у Східній Європі та Центральній Азії

Попри те, що цей закон уточнює, деталізує та розширює повноваження медіарегулятора, процес призначення його членів має бути змінений, щоб [гарантувати повну незалежність](#) рішень. Але це можна зробити лише шляхом внесення змін до

Конституції України, що [неможливо в умовах воєнного стану](#), який діє з моменту російського вторгнення 24 лютого 2022 року.

Проте можливі інші необхідні вдосконалення цього майже 300-сторінкового тексту закону. Для того, щоб [узгодити його з європейським законодавством](#), необхідно розширити [визначення](#) того, що є мовою ворожнечі, яке наразі надто обмежене і містить лише заклики до національної, расової та релігійної ворожнечі. Крім того, одним із пріоритетів у 2024 році має стати завершення представниками онлайн-медіа та національним регулятором спільної розробки [критеріїв](#) для точного визначення онлайн-медіа.

Нарешті, медіа також мають докласти зусиль: кількість [заявок на реєстрацію онлайн-медіа варіюється](#) від регіону до регіону, але загалом залишається низькою. Наразі реєстрація є [добровільною](#). Відсутність реєстрації унеможлиблює участь у механізмах спільного регулювання та підвищує рівень відповідальності у разі порушення закону.

Після Євромайдану 2013 року умови роботи журналістів та медіаландшафт [в Україні покращилися](#). Однак преса залишається вразливою через переслідування журналістів з боку Росії після вторгнення 24 лютого 2022 року та [певний тиск українського уряду на медіа](#), зокрема на їхні військові джерела.

Україна посідає 79 місце зі 180 країн у [Світовому індексі свободи преси](#) RSF 2023 року.